

فصل سوم: قانون اساسی (۳): اقتصاد و امور مالی، حق حاکمیت ملت

مبحث‌های این فصل ۰ عدد قرمز: تعداد سؤال آزمون از همان مبحث

۳۳ تست در پایان فصل، ص ۶۳

سابقه در ۹ آزمون: ۶ سؤال

۵۹	۳	بودجه، خزانه‌داری کل و دیوان محاسبات (اصول ۵۲ تا ۵۵)
۵۴	۱	ضوابط اقتصاد جمهوری اسلامی (اصل ۴۳)
۶۱	۱	سه بخش نظام اقتصادی (اصل ۴۴)
۶۱	۱	انفال و مالکیت (اصول ۴۵ تا ۴۸)
۵۸	۱	ثروت‌های نامشروع، محیط زیست و مالیات (اصول ۴۹ تا ۵۱)

۷ تست آخر فصل

سابقه: ۱ سؤال

ضوابط اقتصاد جمهوری اسلامی (اصل ۴۳)

هدف ضوابط اقتصادی: اصل ۴۳ سه هدف برای اقتصاد کشور می‌گذارد: «تأمین استقلال اقتصادی جامعه»، «ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت» و «برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، آن هم «با حفظ آزادی او». برای رسیدن به این هدف‌ها ۹ ضابطه آمده است:

۹ بند

ضوابط اقتصادی اصل ۴۳

به خاطر بسپارید

۱- نیازهای اساسی برای همه: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده.

★ آزمون اسفند ۱۴۰۲

هفت

نیازهای اساسی

به خاطر بسپارید

امکانات تشکیل خانواده

آموزش و پرورش

درمان

بهداشت

پوشاک

خوراک

مسکن

۲- کار برای همه با هدف «اشتغال کامل»: وسائل کار به کسانی سپرده می‌شود که توان کار دارند ولی ابزارش را ندارند؛ از سه راه: شکل تعاونی، «وام بدون بهره» یا هر راه مشروع دیگر.

سه

راه‌های سپردن وسائل کار به افراد

به خاطر بسپارید

هر راه مشروع دیگر

وام بدون بهره

شکل تعاونی

۳- برنامه اقتصادی و شکل، محتوا و ساعات کار چنان تنظیم شود که هر فرد جز تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی، شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴- آزادی انتخاب شغل، اجبار نکردن افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری.

۵- منع «اضرار به غیر»، انحصار، احتکار و ربا و نیز هر معامله باطل و حرام دیگر.

۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون اقتصاد: مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات.

پنج

عرصه‌های منع اسراف و تبذیر

به خاطر بسپارید

خدمات

توزیع

تولید

سرمایه‌گذاری

مصرف

۷- بهره‌گیری از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج، برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.

۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی تا نیازهای عمومی تأمین شود، کشور به «خودکفائی» برسد و از وابستگی رها شود.

نکته: ایجاد کار در بند ۲ دو مرز دارد: نه به «تمرکز و تداول ثروت» در دست افراد و گروههای خاص بینجامد، نه دولت را «کارفرمای بزرگ مطلق» کند. این اقدام هم باید با رعایت ضرورتهای برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر مرحله از رشد انجام شود.

نکته: «آموزش و پرورش» در فهرست نیازهای اساسی بند ۱ است؛ ولی «شرایط و امکانات کار» عنوان بند ۲، «برنامه ریزی عمومی اقتصاد» قید همان بند و «توسعه و پیشرفت اقتصاد» هدف بند ۷ است و هیچ کدام جزو نیازهای اساسی شمرده نمی شوند.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ اصل ۴۳ نه ضابطه دارد و هدفش استقلال اقتصادی، ریشه کن کردن فقر و برآوردن نیازهای انسان با حفظ آزادی اوست.
- ✓ نیازهای اساسی هفت مورد است: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات تشکیل خانواده.
- ✓ وسائل کار از راه تعاونی، وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر فراهم می شود، بی آنکه دولت کارفرمای بزرگ مطلق شود.
- ✓ شکل، محتوا و ساعات کار باید برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور فرصت بگذارد.
- ✓ اسراف و تبذیر در مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات ممنوع است.

از همین مبحث در آزمونهای استخدامی ۱ سؤال

اسفند ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۱۶ در قانون اساسی به کدامیک از موارد زیر به عنوان یکی از «نیازهای اساسی» اشاره شده است؟ bzhik.ir

- ۱ توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور
۲ برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور
۳ آموزش و پرورش
۴ شرایط و امکانات کار

✓ **گزینه ۳ صحیح است.** بند ۱ اصل ۴۳ آموزش و پرورش را در کنار مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان و امکانات تشکیل خانواده جزو نیازهای اساسی می شمارد. شرایط و امکانات کار موضوع بند ۲ است، برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور قیدی در همان بند است و توسعه و پیشرفت اقتصاد هدف بند ۷؛ هیچ یک در فهرست نیازهای اساسی نیامده است. **درسنامه: ص ۵۴**

۶ تست آخر فصل

سابقه: ۱ سؤال

سه بخش نظام اقتصادی (اصل ۴۴)

پایه نظام اقتصادی: طبق اصل ۴۴ نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر «سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی» استوار است و این ساختار باید «با برنامه ریزی منظم و صحیح» همراه باشد.

سه

به خاطر بسپارید بخشهای نظام اقتصادی

دولتی تعاونی خصوصی

■ سه بخش اقتصاد در اصل ۴۴

بخش	قلمرو	ویژگی
دولتی	صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمائی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها	«مالکیت عمومی» و در اختیار دولت
تعاونی	شرکت ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع در شهر و روستا	تشکیل بر طبق ضوابط اسلامی

بخش	قلمرو	ویژگی
خصوصی	بخشی از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات	«مکمل» فعالیت‌های دولتی و تعاونی

! دام تستی جایگاه صنایع مادر

طراح تست صنایع مادر را از بخش دولتی اصل ۴۴ برمی‌دارد و در فهرست انفال اصل ۴۵ می‌گذارد. **مواظب باشید: صنایع مادر**، صنایع بزرگ، بانکداری و بیمه در **بخش دولتی** اصل ۴۴ و به صورت مالکیت عمومی در اختیار دولت‌اند.

شرایط حمایت از مالکیت: قانون از مالکیت در هر سه بخش فقط با چهار شرط حمایت می‌کند:

چهار

به خاطر بسپارید شرایط حمایت قانون از مالکیت در سه بخش

سازگاری با اصول دیگر فصل ماندن در محدوده قوانین اسلام رشد و توسعه اقتصادی زیان نرساندن به جامعه

۱- با اصول دیگر همین فصل (اقتصاد و امور مالی) سازگار باشد.

۲- از محدوده قوانین اسلام بیرون نرود.

۳- موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور شود.

۴- مایه زیان جامعه نشود.

تفصیل ضوابط، قلمرو و شرایط هر یک از سه بخش به قانون واگذار شده است.

نکته: «صنایع مادر»، «بانکداری» و «بیمه» در بخش دولتی‌اند، نه در فهرست انفال اصل ۴۵. معادن دو جا آمده است: «معادن بزرگ» در بخش دولتی اصل ۴۴ و «معادن» به‌طور کلی در انفال اصل ۴۵.

نکته: نام سه بخش دقیقاً «دولتی، تعاونی و خصوصی» است. «عمومی» و «انحصاری» نام هیچ بخشی نیست؛ انحصار طبق بند ۵ اصل ۴۳ اصلاً ممنوع است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ نظام اقتصادی بر سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.
- ✓ صنایع مادر، بانکداری، بیمه، بازرگانی خارجی و رادیو و تلویزیون در بخش دولتی و به صورت مالکیت عمومی‌اند.
- ✓ تعاونی‌های تولید و توزیع در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شوند.
- ✓ بخش خصوصی مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.
- ✓ حمایت قانون از مالکیت در سه بخش چهار شرط دارد؛ از جمله اینکه مایه زیان جامعه نشود.

از همین مبحث در آزمون‌های استخدامی ۱ سؤال

اردیبهشت ۱۴۰۳

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | دبیری و هنرآموز

۲۰ طبق قانون اساسی، «صنایع مادر» ذیل کدام عنوان زیر مورد اشاره قرار گرفته است؟ bzhik.ir

- ۱ انفال و ثروت‌های عمومی که در اختیار حکومت اسلامی است.
- ۲ بخش تعاونی که بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.
- ۳ انفال و ثروت‌های عمومی که طبق مصالح عامه نسبت به آن‌ها عمل می‌شود.
- ۴ بخش دولتی که به‌صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** طبق اصل ۴۴، صنایع مادر در کنار صنایع بزرگ، بانکداری و بیمه جزو بخش دولتی‌اند که به صورت مالکیت عمومی در اختیار دولت است. انفال اصل ۴۵ منابعی مانند زمین موات، معادن، دریاها و جنگل‌هاست و بخش تعاونی هم فقط شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع را در بر می‌گیرد. **درسنامه: ص ۵۵**

۴ تست آخر فصل

سابقه: ۱ سؤال

انفال و مالکیت (اصول ۴۵ تا ۴۸)

انفال و ثروت‌های عمومی: به حکم اصل ۴۵ این ثروت‌ها «در اختیار حکومت اسلامی است» تا «بر طبق مصالح عامه» درباره آن‌ها عمل شود. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند. ★ **آزمون اردیبهشت ۱۴۰۳**

دام تستی صاحب اختیار انفال

طراح تست به جای حکومت اسلامی، هیأت دولت یا رهبری را صاحب اختیار انفال می‌نامد. **مواظب باشید:** انفال و ثروت‌های عمومی در اختیار **حکومت اسلامی** است تا بر طبق **مصالح عامه** درباره آن‌ها عمل شود.

مصادیق انفال در اصل ۴۵

گروه	مصادیق
زمین و معدن	زمین‌های موات یا رهاشده؛ معادن
آب‌ها	دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی
عرصه‌های طبیعی	کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نیزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست
اموال	ارث بدون وارث، اموال مجهول‌المالک، اموال عمومی مسترد از غاصبین

نکته: صاحب اختیار انفال «حکومت اسلامی» است، نه هیأت دولت، رهبری یا قوه قضائیه، و معیار عمل «مصالح عامه» است. مرتع فقط وقتی انفال است که «حریم نیست». مالکیت شخصی جزو انفال نیست و اصل ۴۷ آن را محترم شمرده است.

مالکیت، کسب و کار و منع تبعیض

اصل ۴۶: «هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است». در مقابل، هیچ‌کس نمی‌تواند به استناد مالکیت بر کسب و کار خودش، امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.

اصل ۴۷: «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است» و ضوابط آن را قانون معین می‌کند.

اصل ۴۸: در سه زمینه نباید میان استان‌ها و مناطق کشور تبعیض باشد: بهره‌برداری از منابع طبیعی، استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی. مقصود این است که هر منطقه «فراخور نیازها و استعداد رشد خود» سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد.

★ **نکات مهم این مبحث**

- ✓ انفال در اختیار حکومت اسلامی است و بر طبق مصالح عامه درباره آن عمل می‌شود.
- ✓ ارث بدون وارث، اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی مسترد از غاصبین هم جزو انفال‌اند.
- ✓ مرتع فقط وقتی جزو انفال است که حریم نباشد.
- ✓ اصل ۴۶ مالکیت حاصل کسب و کار مشروع را می‌پذیرد و سلب امکان کسب و کار از دیگری را منع می‌کند.
- ✓ اصل ۴۷ مالکیت شخصی مشروع را محترم می‌داند و اصل ۴۸ تبعیض میان استان‌ها را نفی می‌کند.

اردیبهشت ۱۴۰۳

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | مشاغل کیفیت‌بخشی

۶ اموال و ثروت‌های عمومی در اختیار چه مرجعی است؟ bzhik.ir

۱ هیئت دولت ۲ رهبری جامعه ۳ حکومت اسلامی ۴ قوه قضاییه

✓ گزینه ۳ صحیح است. ⚡ اصل ۴۵ انفال و ثروت‌های عمومی را در اختیار حکومت اسلامی قرار می‌دهد تا بر طبق مصالح عامه درباره آن‌ها عمل شود. هیئت دولت، رهبری و قوه قضائیه در این اصل مرجع اختیار این ثروت‌ها شمرده نشده‌اند.

درسنامه: ص ۵۷

ثروت‌های نامشروع، محیط زیست و مالیات (اصول ۴۹ تا ۵۱) ۵ تست آخر فصل

تکلیف دولت در اصل ۴۹: دولت موظف است ثروت‌های نامشروع را بگیرد و «به صاحب حق رد کند»؛ اگر صاحب حق معلوم نباشد، آن را «به بیت‌المال» بدهد.

منشأ این ثروت‌ها: ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوءاستفاده از موقوفات، سوءاستفاده از مقاطعه‌کاری‌ها و معاملات دولتی، فروش زمین‌های موات و مباحات اصلی، دائر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیرمشروع. شیوه اجرا: اجرای این حکم با دولت است و فقط «با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی» انجام می‌شود.

■ انفال، ثروت نامشروع و کسب و کار مشروع

موضوع	اصل	در اختیار یا به سود	مصدق گنج‌کننده
انفال و ثروت‌های عمومی	۴۵	حکومت اسلامی، طبق مصالح عامه	زمین‌های موات
ثروت‌های نامشروع	۴۹	صاحب حق؛ اگر معلوم نباشد بیت‌المال	فروش زمین‌های موات
حاصل کسب و کار مشروع	۴۶	خود فرد	کسب و کار خصوصی

! دام تستی زمین موات و فروش زمین موات

طراح تست زمین موات اصل ۴۵ را با ثروت ناشی از فروش زمین موات در اصل ۴۹ قاطی می‌کند. مواظب باشید: زمین‌های موات جزو انفال اصل ۴۵ اند و ثروت ناشی از فروش زمین‌های موات طبق اصل ۴۹ به صاحب حق یا بیت‌المال برمی‌گردد.

محیط زیست (اصل ۵۰)

حفاظت محیط زیست: اصل ۵۰ آن را «وظیفه عمومی» می‌داند، چون نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند.

فعالیت ممنوع: هر فعالیت اقتصادی «و غیر آن» که با آلودگی محیط زیست یا «تخریب غیرقابل جبران» آن «ملازمه پیدا کند» ممنوع است.

نکته: ممنوعیت اصل ۵۰ به فعالیت اقتصادی محدود نیست و فعالیت غیراقتصادی را هم می‌گیرد. حفاظت از محیط زیست هم وظیفه همگانی است، نه فقط تکلیف دولت.

مالیات (اصل ۵۱)

اصل ۵۱: «هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون». موارد معافیت، بخشودگی و تخفیف مالیاتی هم تنها با قانون مشخص می‌شود.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ ثروت نامشروع اصل ۴۹ به صاحب حق برمی گردد و اگر او معلوم نباشد به بیت المال.
- ✓ اجرای اصل ۴۹ با دولت و پس از رسیدگی، تحقیق و ثبوت شرعی است.
- ✓ زمین موات جزو انفال است، ولی ثروت ناشی از فروش زمین موات نامشروع شمرده می شود.
- ✓ حفاظت محیط زیست وظیفه عمومی است و فعالیت آلاینده، اقتصادی یا غیراقتصادی، ممنوع است.
- ✓ وضع مالیات و نیز معافیت، بخشودگی و تخفیف مالیاتی فقط به موجب قانون است.

۴ تست آخر فصل

سابقه: ۳ سؤال

بودجه، خزانه داری کل و دیوان محاسبات (اصول ۵۲ تا ۵۵)

بودجه سالانه (اصل ۵۲): بودجه سالانه کل کشور را دولت تهیه می کند و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی می فرستد؛ ترتیب کار را قانون مقرر می کند. هر تغییر در ارقام بودجه هم تابع همان مراتب قانونی است. ★ آزمون اردیبهشت ۱۴۰۲

! دام تستی تهیه و تصویب بودجه

طراح تست تهیه و تصویب بودجه را یکجا به مجلس یا به مرجعی دیگر می سپارد. **مواظب باشید:** بودجه سالانه کل کشور را **دولت** تهیه می کند و **مجلس شورای اسلامی** آن را رسیدگی و تصویب می کند.

خزانه داری کل (اصل ۵۳): همه دریافت های دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکز می شود و هر پرداختی باید «در حدود اعتبارات مصوب» و به موجب قانون باشد.

جایگاه دیوان محاسبات (اصل ۵۴): «دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی» است. سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استان ها را قانون تعیین می کند. ★ آزمون اردیبهشت ۱۴۰۳

! دام تستی دیوان محاسبات زیر نظر کیست

طراح تست دیوان محاسبات را به خاطر واژه «دیوان» زیر نظر قوه قضائیه یا رئیس جمهور می گذارد. **مواظب باشید: دیوان محاسبات کشور** مستقیماً زیر نظر **مجلس شورای اسلامی** است و سازمانش را قانون تعیین می کند.

قلمرو دیوان محاسبات (اصل ۵۵): دیوان به حساب های همه وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکت های دولتی و هر دستگاهی که «به نحوی از انحاء» از بودجه کل کشور استفاده می کند، به ترتیب قانونی «رسیدگی یا حسابرسی» می کند.

هدف رسیدگی: اطمینان از اینکه «هیچ هزینه ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده» و هر وجهی در محل خود مصرف شده است. پس نظارت دیوان، نظارت بر اجرای بودجه و پس از خرج آن است.

گزارش تفریغ بودجه: دیوان محاسبات حساب ها و اسناد و مدارک مربوط را برابر قانون گرد می آورد و گزارش تفریغ بودجه هر سال را همراه نظرات خود به مجلس تسلیم می کند. این گزارش باید «در دسترس عموم» قرار گیرد. ★ آزمون مرداد ۱۴۰۲

! دام تستی گزارش تفریغ بودجه

طراح تست تنظیم گزارش تفریغ بودجه را به خزانه داری کل نسبت می دهد. **مواظب باشید: گزارش تفریغ بودجه** هر سال را **دیوان محاسبات** با نظرات خود به مجلس تسلیم می کند و گزارش در دسترس عموم قرار می گیرد.

چرخه بودجه در قانون اساسی

مرحله	مرجع یا قاعده	اصل
تهیه بودجه سالانه	دولت	۵۲

مرحله	مرجع یا قاعده	اصل
رسیدگی و تصویب	مجلس شورای اسلامی	۵۲
تمرکز دریافتها	حسابهای خزانه داری کل	۵۳
پرداختها	در حدود اعتبارات مصوب، به موجب قانون	۵۳
رسیدگی یا حسابرسی پس از خرج	دیوان محاسبات کشور	۵۵
گزارش تفریغ بودجه	دیوان محاسبات، تسلیم به مجلس	۵۵

نکته: دیوان محاسبات نهادی نظارتی زیر نظر مجلس شورای اسلامی است، نه زیر نظر قوه قضائیه یا رئیس جمهور. گزارش تفریغ بودجه را هم همین دیوان تنظیم می کند، نه خزانه داری کل که فقط محل تمرکز دریافت های دولت است.

نکته: در برخی متن های اصل ۵۲ و ۵۵ عنوان «مجلس شورای ملی» دیده می شود؛ مقصود همان مجلس شورای اسلامی است و مرجع تصویب بودجه و دریافت گزارش تفریغ، مجلس شورای اسلامی است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ بودجه سالانه را دولت تهیه و مجلس شورای اسلامی رسیدگی و تصویب می کند.
- ✓ همه دریافت های دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکز می شود و پرداخت فقط در حدود اعتبارات مصوب است.
- ✓ دیوان محاسبات مستقیماً زیر نظر مجلس است و سازمانش در تهران و مراکز استان ها را قانون تعیین می کند.
- ✓ دیوان محاسبات بر خرج بودجه نظارت دارد و گزارش تفریغ بودجه هر سال را با نظرات خود به مجلس می دهد.
- ✓ گزارش تفریغ بودجه باید در دسترس عموم گذاشته شود.

از همین مبحث در آزمون های استخدامی ۳ سؤال

اردیبهشت ۱۴۰۳

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | مشاغل کیفیت بخشی

۷ کدام مورد صحیح نمی باشد؟ bzhik.ir

- ۱ تفسیر قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان است.
- ۲ مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.
- ۳ تفسیر قوانین بر عهده مجلس شورای اسلامی هست.
- ۴ دیوان محاسبات زیر نظر قوه قضاییه است.

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** طبق اصل ۵۴، دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است، نه قوه قضائیه؛ پس همین عبارت نادرست است. سه عبارت دیگر، یعنی تفسیر قانون اساسی با شورای نگهبان، حق تحقیق و تفحص مجلس در تمام امور کشور و تفسیر قوانین عادی با مجلس، مضمون اصل های ۹۸، ۷۶ و ۷۳ و صحیح اند. **درسنامه: ص ۵۹**

مرداد ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | دبیری

۱۶ گزارش تفریغ بودجه توسط چه مرجعی تنظیم و به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود؟ bzhik.ir

- ۱ خزانه داری کل
- ۲ سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۳ سازمان بازرسی کل کشور
- ۴ دیوان محاسبات کشور

✓ **گزینه ۴ صحیح است.** طبق اصل ۵۵، دیوان محاسبات کشور حسابها و اسناد را جمع آوری می کند و گزارش تفریغ بودجه هر سال را با نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می کند. خزانه داری کل طبق اصل ۵۳ فقط محل تمرکز دریافت های دولت است و سازمان برنامه و بودجه و سازمان بازرسی کل کشور در این اصل نقشی ندارند. **درسنامه: ص ۵۹**

اردیبهشت ۱۴۰۲

★ اصل سؤال آزمون استخدامی | آموزگار ابتدایی

۱۸ **فرایند تهیه بودجه سالانه کل کشور به کدام صورت است؟** bzhik.ir

- ۱ توسط مجلس شورای اسلامی تهیه و تصویب می شود.
- ۲ توسط دولت تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.
- ۳ توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام تهیه و تصویب می شود.
- ۴ توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و تصویب می شود.

✓ **گزینه ۲ صحیح است.** طبق اصل ۵۲، بودجه سالانه کل کشور را دولت تهیه می کند و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی می فرستد. نقش مجلس تصویب است نه تهیه، و مجمع تشخیص مصلحت نظام یا سازمان برنامه و بودجه در این اصل مرجع تهیه و تصویب بودجه نیستند. **درسنامه: ص ۵۹**

حق حاکمیت ملت و قوای حاکم (اصول ۵۶ و ۵۷) ۲ تست آخر فصل

حاکمیت الهی: طبق اصل ۵۶ «حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست» و هم او انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته است.

حدود حق حاکمیت ملت: هیچ کس نمی تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا آن را در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد. ملت این «حق خداداد» را از راه هایی اعمال می کند که اصل های بعدی تعیین کرده اند.

قوای حاکم (اصل ۵۷): سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه «زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت» و بر طبق اصول بعدی قانون اساسی اعمال می شوند.

سه

به خاطر بسپارید **قوای حاکم**

مقننه مجریه قضائیه

استقلال قوا: اصل ۵۷ صریحاً می گوید «این قوا مستقل از یکدیگرند».

نکته: نظارت بر سه قوه طبق اصل ۵۷ با ولایت مطلقه امر و امامت امت، یعنی رهبری، است؛ نه رئیس جمهور و نه مجلس. استقلال قوا هم در همین اصل آمده است.

★ نکات مهم این مبحث

- ✓ حاکمیت مطلق از آن خداست و او انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم کرده است.
- ✓ هیچ کس نمی تواند حق حاکمیت ملت را سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص بگذارد.
- ✓ سه قوه زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت اعمال می شوند و مستقل از یکدیگرند.

اعمال قوای سه گانه و همه پرسی (اصول ۵۸ تا ۶۱) ۵ تست آخر فصل

قوه مقننه (اصل ۵۸): از طریق مجلس شورای اسلامی اعمال می شود که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل شده است. مصوبات مجلس پس از طی مراحل که در اصل های بعد آمده، برای اجرا به قوه مجریه و قضائیه ابلاغ می شود.

همه پرسی (اصل ۵۹): در «مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی» ممکن است قانون گذاری از راه همه پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم انجام شود. درخواست مراجعه به آراء عمومی باید به تصویب «دوسوم مجموع نمایندگان» مجلس برسد.

چهار

به خاطر بسپارید عرصه های همه پرسی

اقتصادی سیاسی اجتماعی فرهنگی

به خاطر بسپارید نصاب درخواست همه پرسی

دو سوم مجموع نمایندگان مجلس

! دام تستی نصاب درخواست همه پرسی

طراح تست نصاب همه پرسی را به یک سوم یا سه چهارم تغییر می دهد یا مجموع را به حاضران بدل می کند. **مواظب باشید:** درخواست مراجعه به آراء عمومی در اصل ۵۹ به تصویب **دو سوم مجموع نمایندگان** مجلس نیاز دارد.

نکته: نصاب اصل ۵۹ دو سوم «مجموع» نمایندگان است، نه دو سوم نمایندگان حاضر و نه یک سوم یا سه چهارم. همه پرسی در این اصل یکی از دو راه اعمال قوه مقننه است و فقط در مسائل بسیار مهم به کار می رود.

قوه مجریه (اصل ۶۰): از طریق «رئیس جمهور و وزراء» اعمال می شود، جز اموری که قانون اساسی «مستقیماً بر عهده رهبری» گذاشته است.

! دام تستی قاعده و استثنای اصل ۶۰

طراح تست جای قاعده و استثنا را در اصل ۶۰ عوض می کند و رهبری را مجرای اصلی قوه مجریه می نامد. **مواظب باشید:** اعمال قوه مجریه از طریق **رئیس جمهور و وزراء** است، جز اموری که قانون اساسی **مستقیماً بر عهده رهبری** گذاشته است.

قوه قضائیه (اصل ۶۱): به وسیله «دادگاه های دادگستری» اعمال می شود. این دادگاه ها باید طبق موازین اسلامی تشکیل شوند و چهار وظیفه دارند:

چهار

به خاطر بسپارید وظایف دادگاه های دادگستری

حل و فصل دعاوی حفظ حقوق عمومی گسترش و اجرای عدالت اقامه حدود الهی

۱- حل و فصل دعاوی.

۲- حفظ حقوق عمومی.

۳- گسترش و اجرای عدالت.

۴- اقامه حدود الهی.

قوای سه گانه و مجرای اعمال آنها

قوه	مجرای اعمال	اصل
مقننه	مجلس شورای اسلامی؛ در مسائل بسیار مهم، همه پرسی	۵۸ و ۵۹
مجریه	رئیس جمهور و وزراء، جز امور مستقیم رهبری	۶۰
قضائیه	دادگاه های دادگستری	۶۱

پایان نمونه رایگان

بقیه اش در فایل کامل است

در این نمونه ۹ صفحه از ۴۴۹ صفحه را دیدید.

۱۳

فصل درسنامه از متن رسمی
قانونها

۹

آزمون ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۴ با اصل سؤال

۸۸۹

تست با پاسخ تشریحی

۴۴۹

صفحه

فایل کامل، فصل به فصل

فصل	عنوان	تست آخر فصل	از صفحه
۱	مقدمه و اصول کلی قانون اساسی	۴۷	۵
۲	زبان، پرچم و حقوق ملت	۳۵	۳۳
۳	اقتصاد و حق حاکمیت ملت	۳۳	۵۴
۴	قوه مقننه	۴۶	۷۳
۵	شوراها و رهبری	۳۵	۱۰۳
۶	قوه مجریه	۴۱	۱۲۳
۷	قضائیه، سیاست خارجی و بازرگاری	۴۵	۱۴۶
۸	بیانیه گام دوم انقلاب	۶۰	۱۷۱
۹	مدیریت خدمات کشوری: تعاریف تا ورود به خدمت	۸۳	۲۱۱
۱۰	مدیریت خدمات کشوری: پرداخت تا پایان	۹۵	۲۵۸
۱۱	رسیدگی به تخلفات اداری	۶۵	۳۰۸
۱۲	برنامه هفتم: ارتقای نظام آموزشی	۶۴	۳۴۴
۱۳	حقوق اداری و استخدام کشوری	۸۲	۳۷۹
جمع		۷۳۱	

✓ جدول بودجه بندی اختصاصی بژیک (از هر فصل در هر یک از ۹ آزمون چند سؤال آمده) فقط داخل فایل کامل است و در نمونه ها نیامده.

✓ زیر پاسخ هر تست نوشته شده مطلبش در کدام صفحه درسنامه است.

✓ ۳ آزمون جامع ۱۵ سؤالی با سؤال هایی که در تست فصل ها نیامده اند؛ ویرایش های بعدی برای خریداران رایگان است.

دانلود فایل کامل pdf از بژیک

دانلود بسته جامع استخدامی قوانین و مقررات اداری و قانون اساسی ۱۴۰۵ با نمونه رایگان pdf

bzhik.ir

